

Nr 220.

Av herr **Lindberg**, om höjning av arvodena till hemvärnsområdesbefälhavarna.

I Kungl. Maj:ts kungörelse den 31 maj 1940 (hemvärnskungörelsen) äro de årliga arvodena för hemvärnsområdesbefälhavarna fastställda till 50 kronor under fredstid och 100 kronor under förstärkt försvarsberedskap, mobilisering eller krig.

Redan den 4 december 1940 fann sig chefen för armén föranlåten att på grund av hemvärnsområdesbefälhavarnas ökade arbetsbörda avgiva underdånig framställning om höjning av sagda arvodesbelopp, vilken framställning emellertid icke ledde till något riksdagens beslut. 1941 års försvarsutrednings betänkande innehöll likaledes förslag om höjning av ifrågavarande arvoden.

I underdånig framställning den 4 september 1941 framhöll chefen för armén ånyo med motivering nödvändigheten av ökade förmåner till hemvärnsområdesbefälhavarna, varvid liksom tidigare åtskillnad icke gjordes mellan förmåner under fredstid och under förstärkt försvarsberedskap, mobilisering eller krig.

Beträffande arméchefens förslag att ökningen av arvodena skulle gälla såväl för fredstid som för förstärkt försvarsberedskap, mobilisering och krig ansåg statskontoret »anledning icke föreligga att nu upptaga frågan om en höjning jämväl av det för fredstid föreskrivna arvodet». Försvarsministern, som anslöt sig till statskontorets uppfattning, ansåg sig då icke böra föreslå någon höjning av arvodet i fredstid utan förordade endast chefens för armén förslag i vad gällde förstärkt försvarsberedskap och krig. 1942 års riksdag beslöt i anslutning härtill en höjning av arvodena i fråga under förstärkt försvarsberedskap, mobilisering eller krig till 100 kronor i hemvärnsområde med högst 100 hemvärnsmän, till 150 kronor i hemvärnsområde med över 100 och högst 300 hemvärnsmän och till 200 kronor i hemvärnsområde med över 300 hemvärnsmän.

Till 1944 års riksdag avlämnades i båda kamrarna motioner om ytterligare höjning av årsarvodena till hemvärnsområdesbefälhavarna, vilka motioner motiverades med hemvärnets alltmera ökade uppgifter och hemvärnsområdesbefälhavarnas på grund härav väsentligt ökade arbetsuppgifter, penningvärdets fall m. m. Alltjämt förutsattes att samma arvodesbelopp skulle utgå i fred som under förstärkt försvarsberedskap, mobilisering eller krig.

Riksdagen beslöt denna gång att hemvärnsområdesbefälhavare från och med budgetåret 1944/45 skulle äga åtnjuta ett årligt arvode under förstärkt försvarsberedskap om 150—300 kronor.

Av vad ovan anförts framgår att i samtliga chefens för armén framställningar och avgivna motioner förutsatts att arvodena skulle utgå med samma belopp under fredstid som under förstärkt försvarsberedskap, mobilisering eller krig, detta med hänsyn till, att hemvärnsområdesbefälhavarnas arbetsbörda med visshet icke kan förutsättas i något avseende bliva lättad efter beredskapstillståndets upphörande. Årets statsverksproposition för nästkommande budgetår har beträffande försvarsbudgeten utgått från möjligheten, att beredskapstillståndet kommer att äga fortbestånd endast under budgetårets första kvartal. Skulle så bliva förhållandet, har detta till följd, att hemvärnsområdesbefälhavarnas arvoden inom en snar framtid reduceras till 50 kronor för år, varigenom en uppenbar disproportion mellan tjänsteåliggande och ersättning omedelbart uppstår. Detta missförhållande kommer i sin tur med all sannolikhet att medföra en betydande och för hemvärnsorganisationen ödesdiger avgång av hemvärnsområdesbefälhavare. Riksdagen torde sålunda icke utan allvarlig våda för hemvärnsorganisationen längre kunna uppskjuta sitt ställningstagande till frågan om beredande av skälig ersättning till hemvärnsområdesbefälhavarna för den arbetsinsats, som med stöd av i det närmaste fem års erfarenhet bevisligen kan förutsättas bliva avkrävd nämnda befattningshavare under en kommande fredsperiod.

Under hänvisning till vad ovan framhållits hemställes,

att riksdagen ville besluta att de årliga arvodena till hemvärnsområdesbefälhavarna såväl i fredstid som under förstärkt försvarsberedskap, mobilisering och krig fastställas till 150 kronor i hemvärnsområde med högst 100 hemvärmän, till 225 kronor i hemvärnsområde med över 100 och högst 300 hemvärmän och till 300 kronor i hemvärnsområde med över 300 hemvärmän.

Stockholm den 23 januari 1945.

Carl Lindberg.